

VŨ THỊ CHÍN. 2007. Từ trái nghĩa trong các tiêu đề trên báo chí Nga, *Tạp chí Ngôn ngữ*, số 1, tr. 44-51.

Trong thời đại ngày nay khi người dân luôn bận rộn và không có đủ thời gian để đọc tất cả các loại báo chí đang được lưu hành, sự cạnh tranh giữa các báo ngày càng quyết liệt. Để thu hút độc giả, ngoài hình thức, màu sắc, hình ảnh minh họa, các tòa soạn còn chú ý tới chất lượng của từng bài báo với những thông tin phong phú, đa dạng, và nhất là chọn lựa những tiêu đề hấp dẫn, độc đáo, có sức thuyết phục bạn đọc bởi vì người đọc thường “làm quen” với các tin tức trên mặt báo bằng cách đọc lướt các tiêu đề và họ chỉ chọn đọc những bài mà họ quan tâm, những thông tin họ cần. Chính vì vậy các nhà báo (và cả ban biên tập) thường rất công phu trong việc đặt tiêu đề cho bài báo. Sử dụng từ trái nghĩa là một trong những thủ pháp yêu thích của các nhà báo. Trong các tiêu đề báo chí Nga từ trái nghĩa được sử dụng rất đa dạng: từ trái nghĩa dùng với nghĩa đen và nghĩa bóng, từ trái nghĩa thuộc hệ thống ngôn ngữ và từ trái nghĩa trong ngữ cảnh cụ thể... Việc sử dụng từ trái nghĩa trong các tiêu đề báo chí Nga nhấn mạnh sự đối lập, tương phản, tạo giá trị biểu cảm tác động mạnh mẽ đến nhận thức của người đọc... Cũng giống như hội họa, màu sáng trên nền màu tối làm tăng sự tương phản, sự đa dạng phong phú của màu sắc, từ trái nghĩa trong tiêu đề báo (câu ngắn gọn trong không gian nhỏ hẹp) vừa lột tả, vừa gợi mở được những mặt trái ngược của một vấn đề, thậm chí những mâu thuẫn, đối kháng... Đây có lẽ cũng là những bức xúc, trăn trở của những nhà báo Nga muốn tạo ra bức tranh sinh động, phản ánh trung thực cuộc sống kinh tế, chính trị và xã hội Nga thời @.

Life today is very busy and people do not have time to read all newspapers. Competition between Russian newspapers and magazines for their potential readers is, therefore, becoming stiffer, fiercer. To attract customers, apart from newspaper's presentation, design and pictures, publishers focus on the quality of article content especially titles of articles that are made attractive and unique. This is because most readers have a habit of scanning newspaper headlines before they start to select which article they decide to read. Generating newspaper headlines is carefully prepared by journalists (and the editorial board). The use of antonyms in headlines is a favourite method of many journalists. The use of antonyms in Russian newspaper headlines is diverse: antonyms used with literal and/or figurative meanings, antonyms according to dictionary and antonyms according to a given context etc.. The use of antonyms in Russian newspaper headlines emphasises on creating contrast, opposition and expressive values in order to effectively draw the reader's attention. Similar to painting that uses bright colour on dark background to increase contrast and the diversity of colours, antonyms in newspaper headlines (short sentence in a limited space) express opposite sides of a problem, or even its conflict, contradiction etc.. This could be a problem faced by Russian journalists who want to render a vivid picture of Russian society, economy and politics in the era of information.